

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ**

**ԻԳ.00.02 – ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑՆԵՐ ԵՎ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏՆԵՐ
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ ԱՍՊԻՐԱՆՏՈՒՐԱՅԻ ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ**

Հ Ա Ր Ց Ա Շ Ա Ր

2016/ 2017 ուսումնական տարի

1. «Քաղաքական գործընթաց և ինստիտուտ» գիտաճյուղը քաղաքական գիտության կառուցվածքային մաս
2. «Քաղաքական գործընթացի» քաղաքակրթական չափումները. Քաղաքակրթությունների բախում և երկխոսություն
3. Քաղաքական գործընթացների և ինստիտուտների առանձնահատկությունները ավանդական, մոդերն և պոստմոդերն հասարակություններում
4. Քաղաքական գործընթացի կառուցվածքը և դերակատարները (ակտորները)
5. Քաղաքականության դերակատարների և սուբյեկտների բազմաչափությունն ու տարբերությունը
6. Քաղաքական դերակատարների հոգեբանական կերպարները (իրացանավորներ, ճոճվողներ, առյուծներ, աղվեսներ և բվեր)
7. Քաղաքական գործընթացի վերլուծություն: Սոցիոլոգիական մոտեցում քաղաքական գործընթացների վերլուծությանը
8. Քաղաքական գործընթացների վերլուծության ինստիտուցիոնալ մեթոդը
9. Քաղաքական գործընթացների վերլուծության վարքաբանական մեթոդը
10. Քաղաքական գործընթացների վերլուծության կառուցվածքագործառնական մեթոդը
11. Քաղաքական գործընթացների վերլուծություն. ռացիոնալ ընտրության մեթոդը
12. Քաղաքական գործընթացների վերլուծության դիսկուրսային մեթոդը
13. Քաղաքական գործընթացների խաղային վերլուծություն (դերը որպես գործընթացային խաղ). Խաղերի տեսություն
14. Քաղաքական գործընթացների վերաբերյալ տեղեկատվության հավաքագրման և վերլուծության մեթոդները. Պատվիրակված և ոչ պատվիրակված վերլուծություն
15. Քաղաքական գործընթացների քաղաքակրթական չափումները (Արևելք-Արևմուտք)

16. Քաղաքական գործընթացների առանձնահատկությունները ժողովրդավարացման «երրորդ ալիքի» երկրներում

17. Քաղաքական համակարգի ժողովրդավարացումը որպես քաղաքական գործընթաց. Ընտրազանգվածային և մասնակցային ժողովրդավարության տարբերությունները

18. Քաղաքական համակարգի ինստիտուտների փոխհարաբերությունները քաղաքական գործընթացներում

19. Սոցիալական շերտավորման (ստրատիֆիկացիայի) շարժը և դրա ազդեցությունը քաղաքական գործընթացի վրա. Պ.Սորոկինը շերտավորման, պատժի և խրախուսանքի մասին

20. Քաղաքական ընտրանին որպես քաղաքական գործընթացի գերակա դերակատար. Մաքեավելիզմից մինչև պլուրալիզմ

21. Ընտրանի-զանգված հարաբերությունները քաղաքական գործընթացում. Օրտագա Գասետի հայեցակարգը ընտրանի-զանգված հարաբերությունների վերաբերյալ

22. Երիտասարդությունը քաղաքական գործընթացի արժեքային կողմնորոշիչ. Երիտասարդությունը և գունավոր հեղափոխությունները

23. Մտավորականությունը քաղաքական գործընթացի բարոյական կողմնորոշումների կերտող

24. Քաղաքական ընտրանու հիմնախնդիրները անցումային հասարակությունների քաղաքական գործընթացներում. Պոլիարխիա, մերիտոկրատիա, արիստոկրատիա, դեմարխիա

25. Հայաստանի և այլ հետկոմունիստական երկրների քաղաքական ընտրանու առանձնահատկությունները

26. Քաղաքական ներկայացուցչության ինստիտուտները. էվոյուցիայի փուլերը

27. ՀՀ կուսակցական համակարգը քաղաքական գործընթացի կառուցվածքային ինստիտուտ

28. Կուսակցության ներկայացուցչական գործառույթի ժամանակակից էվոյուցիան

29. Կուսակցական համակարգի զարգացումը և Սահմանադրական բարեփոխումների հրամայականները ՀՀ-ում

30. Շահերի խմբերը քաղաքական գործընթացներում

31. «Քաղաքական շահ» հասկացությունը և նրա ցանցային դրսևորումը քաղաքական ինստիտուտների գործունեությունում. Քաղաքական, պետական և ազգային շահերի փոխհարաբերությունը ցանցային կառավարման պայմաններում

32. Ազգային և խմբային շահերի փոխհարաբերությունները որպես քաղաքական զարգացման գործընթացի կառուցվածքային մաս

33. Լորբինգը որպես քաղաքական զարգացման գործընթացի կառուցվածքային մաս
34. Հասարակական կազմակերպությունները որպես սոցիալական երկխոսության աղբյուր
35. Քաղաքական մշակույթի էությունն ու բովանդակությունը. Ավանդական, մասնակցային և համագործակցային մշակույթներ
36. Քաղաքական մշակույթի տեսակները (ավանդական, հայրիշխանական, ներկայացուցչական, ժողովրդավարական)
37. Ժողովրդավարական քաղաքական մշակույթի հաստատման հիմնախնդիրները ՀՀ քաղաքական գործընթացում
38. ՀՀ քաղաքական զարգացման մշակույթի արժեքային բազմաչափությունը և քաղաքական զարգացման ճգնաժամերի հաղթահարման ուղիները
39. Քաղաքական գիտակցության կառուցվածքը գլոբալացման պայմաններում
40. Քաղաքական դիրքորոշումների և արժեքների ազդեցությունը քաղաքական որոշումների ընդունման վրա
41. Քաղաքական նույնականացման վարքաբանական, ինստիտուցիոնալ, քաղաքակրթական և անձնական չափումները
42. Քաղաքական վարքագիծը, քաղաքական մասնակցությունը և ակտիվությունը որպես ցանցային արդիականացման գրավական
43. Էթնիկ բախումները որպես քաղաքական վարքագծի ձևավորման գործոն
44. Բողոքական վարքագծի տեղն ու դերը քաղաքականության մեջ
45. Ազգը որպես քաղաքական արդիականացման դերակատար
46. Ազգ-պետության տրանսֆորմացիան գլոբալացման պայմաններում
47. Քաղաքական լիդերության ինստիտուտի տեղն ու դերը քաղաքական գործընթացներում
48. Քաղաքական լիդերների տիպաբանությունը, կառավարման ոճերը
49. Հաղորդակցությունը քաղաքական գործընթացում. Ցանցային մանիպուլյացիա
50. Քաղաքական դիսկուրսը որպես քաղաքական զարգացման գործընթացի բաղադրիչ
51. Հիերարխիկ և ցանցային հաղորդակցության առանձնահատկությունները քաղաքական գործընթացներում ժողովրդավարական արժեքների հաստատման ենթատեքստում
52. Ավանդական և համացանցային ՋԼՄ-ների դերը քաղաքական գործընթացի մատրիցում. Ֆուկույի մատրիցա
53. Քաղաքական գործընթացը որպես քաղաքական փոփոխություն
54. Քաղաքական գործընթացը որպես քաղաքական արդիականացում և զարգացում

55. Քաղաքական զարգացման հասկացությունը, բովանդակությունը և գործոնները

56. Քաղաքական արդիականացման էվոլյուցիան և կապիտալի զարգացման հիմնախնդիրը

57. Քաղաքական արդիականացման տեսակները (վազող, քայլող), բովանդակությունն ու գործոնները

58. Ժողովրդավարացում. անցումային հասարակությունների կերպափոխումների հետազոծերը

59. Ավտորիտարիզմից ժողովրդավարության անցման մոդելները

60. Ժողովրդավարացման երրորդ փլիք. կայունության և անկայունության չափանիշները անցումային հասարակությունների ժողովրդավարացման գործընթացում

61. Քաղաքական կայունությունը որպես ազգային անվտանգության գրավական

62. Քաղաքական կանխատեսման մոդելները անցումային հասարակություններում

63. Քաղաքական գործընթացների շուկայագիտական (մարքետինգային) հետազոտություններ

64. Քաղաքական գործընթացների դերային վերլուծության և մակարդակների տարբերությունները. Ազգային, տարածաշրջային և գլոբալ գործընթացներ

65. Միջազգային կազմակերպությունների ազդեցությունը քաղաքական գործընթացների վրա

66. «Քաղաքական ինստիտուտուցիոնալիզմի» դրական և բացասական կողմերը

67. Պետությունը որպես քաղաքական համակարգի գերակա ինստիտուտ

68. Պետության հիմնական գործառույթները և գործունեության ուղղությունները. Ֆ.Ֆուկույամա «Ուժեղ պետություն»

69. Պետության կառուցվածքի տեսակը և պետական կարգը. Ֆ.Ֆուկույամա «Պետական կարգը»

70. Տրիպարտիզմը որպես քաղաքական զարգացման գործընթացների բաղադրիչ

71. Կուսակցությունները որպես քաղաքական զարգացման դերակատար

72. Պետություն - քաղաքացիական հասարակություն - բիզնես համակարգի փոխհարաբերությունները

73. Քաղաքացիական հասարակության պատմական էվոլյուցիան. Ադամ Ֆերգյուսոնի հայեցակարգը քաղաքացիական հասարակության մասին

74. Գլոբալ քաղաքացիական հասարակության ինստիտուցիոնալ համակարգը

75. Քաղաքացիական հասարակության և պետության փոխհարաբերությունները որպես մարզինալության կանխման միջոց

76. Ժողովրդավարության չորրորդ ակիբ. Ժողովրդավարական բարեփոխումներ վերևից, ժողովրդավարական բարեփոխումներ ներքևից (Մաքֆոլի հայեցակարգը)

77. Հայ ազգային գաղափարախոսության արդիականացման հրամայականները և Հայ Դատը

78. 20-րդ դարի ցեղասպանությունների ազդեցությունը արդի քաղաքական գործընթացների վրա

79. Գլոբալ կառավարման հրամայականները և «Հայկական աշխարհ» հայեցակարգը

80. ՀՀ ազգային անվտանգության հիմնախնդիրները «Մեծ Մերձավոր Արևելք» նախագծի շրջանակներում:

81. Եվրասիականությունը և ՀՀ և ԼՂՀ անվտանգության ապահովման հրամայականները:

Քաղաքական կառավարման և

քաղաքական վելուծության ամբիոնի վարիչ՝

Մ. Մարգարյան

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՀՀ Սահմանադրություն (ընդունված 1995 թ. հուլիսի 5-ին՝ 2015 թ. դեկտեմբերի 6-ի փոփոխություններով):

2. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության փոփոխությունների նախագիծ և մեկնաբանություններ (Ասա այո), Երևան, 2015թ.:

3. Պողոսյան Վարդան, Սարգսյան Նորա, Հայաստանի Հանրապետության 2015թ. խմբագրությամբ Սահմանադրությունը. – Եր.: Տիգրան Մեծ, 2016 – 448 էջ:

4. **Մարգարյան Մ.**, Քաղաքական լիդերություն. Տեսություն և պրակտիկա, Երևան. ՀՀ ՊԿԱ, 2017թ. – 312 էջ:

5. Մարգարյան Մ. Մ., Քաղաքական ընտրանին և ժողովրդավարական անցման հիմնախնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում, Երևան, Պետական ծառայություն, 2006 – 391 էջ

6. Ալեքսանյան Աշոտ. Տիվիլիարիսիկ դեմոկրատիա: Եր., ԵՊՀ հրատ. 2005, 128 էջ

7. Մարիամ Մարգարյան, Քաղաքագիտական բլոգ, <https://mmmargaryan.wordpress.com/>

8. Политический процесс: Основные аспекты и способы анализа: Сборник учебных материалов/ Под. ред. Мелешкиной Е. Ю. – М.: “Весь мир”, 2001. – 340 с.

9. Соловьев А. И. Политология: Политическая теория, политические технологии: М. : Аспект Пресс, 2003.559 с.

10. Хейвуд Э. Политология: Учебник для студентов вузов / Пер. с англ. под ред. Г. Г. Водолазов, В. Ю. Бельского.-М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005.- 544 с.
11. Современная политическая теория. (Автор-составитель Д. Хэлд) / Пер. с англ. под общ. ред. В. И. Даниленко.-М.: NOTA BENE, 2001.- 480 с.
12. ìèð ïîëèòèêîñòå ÷ ãññèé íàòèè. Ó÷åáíèê. Á 2-òå èí. Èí 1. Êàððàãèðèè / À.Р.Ìàëüàëè, Ì.Ã.Ìèõèëè, Õ.Ã.Øìà÷èà è äð.; ìà. äà. À.Р.Ìàëüàëè. Ìñí. Ññ. èí-ò ìàããíàð. ìðíðáíèé (ÌÑÈÌ - Óíèâåðñèòåò) ÌÑ Ññíèè. - Ì.: Ìðíðáíèé, 2004. - 796 ñ.
13. Категории политической науки. Учебник. Автор концепт-проекта А. Ю. Мельвиль. М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2002. 656 с.
14. Новая постиндустриальная волна на Западе. Антология / Под редакцией В. Л. Иноземцева. М.: Academia, 1999. 640 с.
15. Нуреев, Р. М. Теория общественного выбора. Курс лекций (Текст): учеб. пособие для вузов / Р. М. Нуреев; Гос.ун-т- Высшая школа экономики.-М.: Изд. дом ГУ ВШЭ, 2005. 531 с.
16. Ìàíàðè À.Ñ. Ìèòèòèêîñòå. Ì èðð ïîëèòèêîñòå ìà Ññíèè è Çàðóðè. Ó÷åáíèê. Ì., 1999.
17. Маргарян М. Особенности и динамика политического процесса в Армении. – Spectrum (Вопросы региональной безопасности). – “Амроц групп”, Ереван, 2006, стр. 29-38
18. Theories of the policy process/ ed. by Paul A. Sabatier and Christopher M. Weible, Westview Press, 2014
19. Oxford handbook of Public Policy/ ed. By M.Moran, M.Rein and R.E. Goodin, Oxford University Press, 2006
20. McNabb David, Research Methods for Political Science: Quantitative and Qualitative Approaches, M.E. Sharpe, 2010
21. Kellstedt Paul M., Whitten Guy D., The Fundamentals of Political Science Research, Cambridge University Press, 2013
22. Hill Michael, Public Policy Process, Pearson Education Limited, 2013
23. Christoph Knill & Jale Tosun, Public Policy: A New Introduction, Palgrave Macmillan, 2012
24. Henry Kissinger, World Order, Penguin Press; First Edition Used edition, 2014

ՀԱՅՈՒՑԻՉ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Назаретян А.П. Цивилизационные кризисы в контексте Универсальной истории: Синергетика, психология и футурология.- М.: ПЕР СЭ, 2001.- 239 с.
2. Хейзинга Й. Homo ludens. Человек играющий / Пер. с нидерл. В. В. Ошиса.-М.: Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2001.- 352 с.
3. Хойслинг Р. Социальные процессы как сетевые игры. Социологические эссе по основному аспекту сетевой теории. Пер. с нем. Б. Скуратова. М.: Логос-Альтера, 2003.- 192 с.
4. Олайн В. Психология политики / Политические и социальные идеи К.Г.Юнга. Пер. с англ. К. Бутырина. Под ред. В. Зеленского. М.: “Ювента”, 1996.- 381с.
5. Хантингтон С. Кто мы? Вызовы американской национальной идентичности / Пер. с англ. А. Башкирова.- М.: ООО “Издательство АСТ”. 2004. - 635 с.

6. *Օձնիքներով Մ. Ինքնաձեռնարկի մասին ինքնազեկնումը* / Ի. Ինքնազեկնումը-Օձնիքներով, 2004. - 510 ս.
7. *Хантингтон С. Столкновение цивилизаций / С. Хантингтон; Пер. с англ. Т. Велимеева, Ю. Новикова.- М.: ООО “Издательство АСТ”. 2003. - 603 с.*
8. Хантингтон С. Третья волна. Демократизация в конце XX века / Пер. с англ.- М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2003.-368 с
9. Многоликая глобализация / Под. ред. П. Бергера и С. Хантингтона; Пер. с. англ. В. В. Сапова под. ред. М.М. Лебедевой.-М.: Аспект Пресс, 2004.- 379 с.
10. Кантор К.М. О глобальном кризисе истории в социокультурном օձնիքներով // *Ինքնազեկնումը*, 1996, No. 3.
11. «Ինքնազեկնումը», և «Նորավանք» 21-րդ դար գիտակրթական հանդեսների 2000-2016 թթ. բոլոր համարները, որոնցում առկա են հոդվածներ քաղաքական գործընթացների մասին: